

OZON DOBRY, czy wiesz, że?

1 w warunkach naturalnych największa koncentracja ozonu występuje w warstwie atmosfery zwanej **stratosferą** (tzw. **ozon stratosferyczny**)

2 w stratosferze ozon jest niezbędny, pełni funkcję **ochronnego parasola dla Ziemi** - pochłania promieniowanie ultrafioletowe działające szkodliwie na organizmy żywe

3 stratosferyczną warstwę ozonową niszczą związki zwane **freonami i halonami**; substancje zubożające warstwę ozonową nazywane są również **substancjami kontrolowanymi (SZWO)**

4 substancje kontrolowane zaliczane są do gazów cieplarnianych **wpływających na zmiany klimatu**

5 produkty i urządzenia mogące zawierać SZWO to przede wszystkim:

urządzenia chłodnicze (chłodziarki, zamrażarki),
urządzenia klimatyzacyjne stosowane w samochodach,
sprzęt przeciwpożarowy i inne

6 od 2015 r. **obowiązuje całkowity zakaz** uzupełniania urządzeń substancjami kontrolowanymi (można je stosować jedynie do ich śmierci technicznej)

OZON ZŁY, czy wiesz, że?

1 ozon przyziemny (tzw. **troposferyczny**) powstający blisko powierzchni ziemi w nadmiernych stężeniach działa szkodliwie na organizmy żywe

2

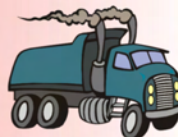
ozon troposferyczny jest **zanieczyszczeniem wtórnym** powstającym w większych stężeniach w warunkach dużego nasłonecznienia w wyniku reakcji fotochemicznych z udziałem tzw. **prekursorów ozonu** (tlenki azotu, niemetanowe lotne związki organiczne, tlenek węgla).

3 ozon przyziemny przyczynia się do powstania tzw. **smogu fotochemicznego**

4

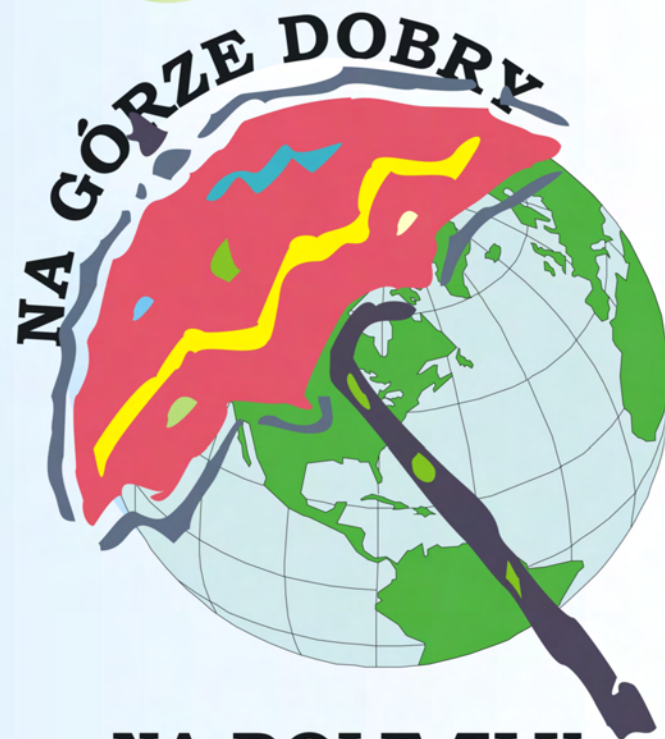
na wysokie stężenia ozonu troposferycznego duży wpływ ma emisja **ze środków transportu**

5 ozon troposferyczny jest **zanieczyszczeniem wielkoobszarowym** tzn. wzrost stężeń ozonu obserwuje się na dużych obszarach również pozamiejskich

6

wysokie stężenia ozonu przyziemnego występują przede wszystkim **w godzinach popołudniowych**

NA DOLE ZŁY

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Rzeszowie

35-101 Rzeszów
ul. Langiewicza 26

tel. 854-38-41, 854-36-83
fax 850-53-77
www.wios.rzeszow.pl
wios@wios.rzeszow.pl

SKUTKI NIEDOBORU DOBREGO OZONU I NADMIARU OZONU ZŁEGO

1 powstawanie sytuacji smogowych w przyziemnej warstwie atmosfery

2 powiększanie się dziury ozonowej

3 uszkodzanie liści roślin, nasion drzew iglastych

4 uszkodzanie organizmów środowiska wodnego (plankton, rośliny wodne), a w konsekwencji zmniejszenie zasobów ryb

5 niszczenie materiałów przede wszystkim tekstylnych i gumowych

6 powstawanie niekorzystnych skutków zdrowotnych u człowieka m.in.: zaburzenia funkcji oddechowych (kaszel, płytki oddech, drapanie w gardle), nasilanie objawów astmy, bóle głowy, bóle w klatce piersiowej, uszkodzenia wzroku (zaćma), przyspieszone starzenie się skóry, nowotwory (czerniak)

POZIOMY DOPUSZCZALNE DLA OZONU W KRYTERIUM OCHRONY LUDZI

POZIOM DOCELOWY:
maksymalna średnia ośmiogodzinna krocząca obliczona ze średnich jednogodzinnych w ciągu doby

120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

dopuszczalna częstość przekroczenia poziomu w ciągu roku

do 31 grudnia 2019 r.
nie więcej niż 25 razy

od 1 stycznia 2020 r.
0 razy

**POZIOM INFORMOWANIA
SPOŁECZEŃSTWA**
o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego

180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

(jednogodzinny czas uśredniania stężeń)

POZIOM ALARMOWY

240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

(jednogodzinny czas uśredniania stężeń)

GRUPY LUDNOŚCI WRAŻLIWE NA PRZEKROCZENIA OZONU

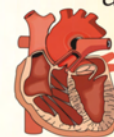

1 grupa dzieci i młodzieży poniżej 25 roku życia

2 grupa osób starszych

3

grupa osób z zaburzeniami funkcjonowania układu oddechowego

4 grupa osób z zaburzeniami funkcjonowania układu krwionośnego

5

grupa osób zawodowo narażona na działanie ozonu (m.in. osoby wykonujące prace na wolnym powietrzu)

6 grupa osób palących papierosy

METODY OGRANICZANIA

1 korzystaj z komunikacji zbiorowej lub roweru - nie wszędzie musisz jechać samochodem

2 regularnie odwiedzaj stacje diagnostyczne i kontroluj poziom emisji tlenków azotu i węglowodorów swojego samochodu

3 przy zakupie samochodu wybieraj te, które spełniają normy emisji co najmniej Euro V

